

Jernbanerne paa Morsø paa en saadan Maade, at man med nogenlunde Sikkerhed kan sige, at det ligger langt ude i Fremtiden, før de Jernbaner kunne blive byggede. Man hindrede Morsøboerne i at faa Banerne anlagte saaledes, som de ønskede det, og det vil sikkert sige, at der vil gaa mange Aar, inden disse Anlæg komme, men deraf følger ogsaa, at dette Jernbaneanlæg vil blive skudt ud i Fremtiden.

Jeg kommer endelig til det sidste af de fremsatte Lovforslag, Om dette vil jeg nøjes med nogle faa Ord. Her er Forholdet et helt andet end for de andre Jernbaneanlægs Vedkommende. Her kommer en Egnsbefolkning og ønsker en Jernbane, som den er villig til selv at betale, og jeg fristes da til at sige: Naar de Mennesker ønske at anlægge en Jernbane for deres egne Penge, hvorfor i Alverden skulde man saa her sætte sig derimod? Jeg maa imidlertid føje til, at vi her i Rigsdagen ere nødte til at undersøge, om der ikke paa en eller anden Maade ved et saadant Jernbaneanlæg — jeg tager Sagen i al Almindelighed — kan være Forhold til Stede af en saadan Art, at Staten maa sikre sig imod, at der ved Anlægget tilføjes den Skade. Hvis dette ikke er Tilfældet for denne Banes Vedkommende, ser jeg ikke rettere, end at vi skulle sige til de Mennesker derude: I ønske at faa en Jernbane, I ville selv betale den, nuvel, saa byg den.

**Hammerich:** Jeg kan fatte mig meget kort, især efter at den højtærede Minister har udtalt sig. Jeg ønsker nemlig paa min Gruppes Vegne at gøre en lignende Betragtning gældende som den, der laa bag den højtærede Ministers Udtalelser, at vi i Øjeblikket staa saaledes, at vi snarest kunde ønske at opsætte Bygningen af nogle af de Jernbaner, der allerede ere vedtagne, og at vi derfor maa være meget betænkelige ved at forøge Antallet af Baner, ved hvilke Staten faar en større eller mindre Udgift. Jeg er ogsaa enig med den højtærede Minister om, at en Undtagelse defra vil Varde-Grindsted-Banen være. Der er der Tale om at flytte en Bane, hvor Staten skulde tage nogen Del i Bygningen, fra et Sted, hvor den neppe vilde forrente sig, til et Sted, hvor den har Udsigt til det, og en saadan Flytning synes jeg, Staten i og for sig godt kan være med til.

Noget mindre enig er jeg med den højtærede Minister med Hensyn til hans Stilling til et Par af de andre Jernbane-

forslag. Jeg havde den Gang vi behandlede den store Jernbaneplan, en lignende Opfattelse som den, der ligger bag ved Forslaget om en Bane fra Agerbæk til Esbjerg. Der er neppe Tvivl om, at den Gerning, Funder-Banen fremfor alt vil faa, er at tilvejebringe Forbindelse ned til Esbjerg — det er derhen, den vil faa sin største Trafik — og derfor var jeg allerede den Gang af den Mening, at man burde have ført Banen til Esbjerg, og saa lade en Sidegren gaa ned til Bramminge. Jeg kan ikke tro andet end, at en Drift af en saadan Sidebane, i Forbindelse med den Syd for Bramminge liggende Bane, kan formes meget naturligt og tilfredsstillende, der der skulde tilfredsstilles. Jeg ser derfor anderledes end Ministeren paa denne Bane, men jeg kunde ogsaa tænke mig, at den, om den end ikke vilde gøre det overflødigt en Gang i Tiden at lægge et Dobbeltspor mellem Lunderskov og Esbjerg, saa dog en rum Tid kunde udskyde Nødvendigheden af det Dobbeltspor mellem Bramminge og Esbjerg, som ellers vilde trænge sig paa, naar Funder-Bramminge-Banen bliver bygget. Dette er altsaa et andet Syn paa Sagen, end den højtærede Minister havde. Imidlertid er det et Spørgsmaal, om denne Bane, saavel som for øvrigt de andre Baner, overhovedet vil naa til andet end, hvad jeg vil kalde en akademisk Behandling i et Udvalg. I dette Øjeblik at bestemme sig til at bygge en Bane til Skive, der medfører en Udgift af 3 Mill. Kr., antager jeg af mange Grunde er udelukket, og jeg vil for mit Vedkommende ikke kunne være med dertil.

Jeg er fremdeles mindre enig med den ærede Minister med Hensyn til den Stilling, han tog til Forslaget om en Bane fra et Punkt paa Helsingør-Hornbæk-Banen til Esrom. Jeg kan ikke se andet end, at man her staa overfor en Bane, der ikke kræver en Øre fra Statens Side, og naar den vedkommende Egn er villig til at bygge Banen, synes jeg, man kan overlade Egnen at skønne over, hvorvidt Banen er naturlig og fornuftig, og at det tekniske Tilsyn, der her bliver Tale om, kun har noget at sige, hvis der var noget ganske meningsløst i den Retning, den skal have, men derom kan der jo forhandles i et Udvalg. Jeg tvivler nu paa, at der er noget af Betydning at indvende i saa Henseende. Jeg maa altsaa til Forskel fra den højtærede Minister anbefale, at dette Forslag fremmes. Det kan jo ske, uden at der opstaar nogen Kollision med det Grundslyn, den højtærede Minister